

DIPUTACIÓ DE
VALÈNCIA

Protecció de Dades i Seguretat de la Informació

Quaderns DivalData

Quaderns dirigits a delegats,
responsables i especialistes
en protecció de dades

Quadern Núm. 5 | Novembre 2020

**CRITERIS PRÀCTICS PER A ARTICULAR EL DRET D'OPOSICIÓ DE
L'ARTICLE 28.2 DE LA LLEI 39/2015, D'1 D'OCTUBRE, DEL PROCEDIMENT
ADMINISTRATIU COMÚ DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES
(LPACAP)**

Í N D E X

CRITERIS PRÀCTICS PER A ARTICULAR EL DRET D'OPOSICIÓ DE L'ARTICLE 28.2 DE LA LLEI 39/2015, D'1 D'OCTUBRE, DEL PROCEDIMENT ADMINISTRATIU COMÚ DE LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES (LPACAP)

	Pàgina
INTRODUCCIÓ	2
BASE DE LEGITIMACIÓ	3
MANERA D'ARTICULAR EL DRET D'OPOSICIÓ	4
PROPOSTA DE CLÀUSULES A INCLOURE EN ELS FORMULARIS	5
MATERIAL COMPLEMENTARI	10
NOTICIES D'ACTUALITAT	10

Vos invitem a traslladar-nos aquelles temàtiques que resulten del vostre interès per als pròxims butlletins informatius. Estes peticions hauran de dirigir-se a:

Diputació de València

Departament de Protecció de Dades y
Seguretat de la Informació

Pl. de Manises, 4 46003 València

Correu electrònic: dpdssi@dival.es

SUBSCRIPCIONS

Si desitges subscriure't a la nostra publicació
accedix al següent

[enllaç](#)

INTRODUCCIÓ

L'entrada en vigor de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal i garantia dels drets digitals (LOPDGDD) va portar amb si la modificació de l'articulat de diferents normes sectorials, entre aquestes, la Llei 39/2015, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques (LPACAP), l'art. de les quals 28 va quedar redactat de la següent manera:

1. Els interessats hauran d'aportar al procediment administratiu les dades i documents exigits per les Administracions Públiques d'acord amb el que es disposa en la normativa aplicable. Així mateix, els interessats podran aportar qualsevol altre document que estimen convenient.

2. Els interessats tenen dret a no aportar documents que ja es troben en poder de l'Administració actuant o hagen sigut elaborats per qualsevol altra Administració. L'administració actuant podrà consultar o recaptar aquests documents llevat que l'interessat s'oposara a això. No cabrà l'oposició quan l'aportació del document s'exigira en el marc de l'exercici de potestats sancionadores o d'inspecció.

Les Administracions Públiques hauran de recaptar els documents electrònicament a través de les seues xarxes corporatives o mitjançant consulta a les plataformes d'intermediació de dades o altres sistemes electrònics habilitats a aquest efecte. (...)

Actualment, aquest article garanteix el dret dels interessats a no aportar aquells documents que ja estiguen en poder d'alguna Administració Pública. Des del punt de vista de la protecció de dades, el rellevant és que s'elimina la necessitat de recaptar el consentiment de l'interessat, podent consultar o recaptar aquests documents, llevat que l'interessat s'opose a això, i sense que càpia l'oposició quan l'aportació del document s'exigisca en el marc de l'exercici de potestats sancionadores o d'inspecció.

***“DES DEL PUNT DE VISTA DE LA
PROTECCIÓ DE DADES, EL
RELLEVANT ÉS QUE S'ELIMINA LA
NECESSITAT DE RECAPTAR EL
CONSENTIMENT DE L'INTERESSAT,
PODENT-SE CONSULTAR O
RECAPTAR DOCUMENTS LLEVAT
QUE L'INTERESSAT S'OPOSE A AIXÒ,
I SENSE CABRE L'OPOSICIÓ QUAN
L'APORTACIÓ DEL DOCUMENT
S'EXIGISCA EN EL MARC DE
L'EXERCICI DE POTESTATS
SANCIONADORES O D'INSPECCIÓ.”***

“L'AEPD ASSUMEIX QUE, ENTRE L'ADMINISTRACIÓ - COM A RESPONSABLE DE TRACTAMENT-, I EL CIUTADÀ - COM A INTERESSAT -, EXISTEIX UNA SITUACIÓ DE DESEQUILIBRI EN LA QUAL RESULTA IMPROBABLE QUE EL CONSENTIMENT S'HAJA DONAT LLIUREMENT EN TOTES LES POSSIBLES CIRCUMSTÀNCIES, PER LA QUAL COSA INVALIDA EL CONSENTIMENT COM A BASE JURÍDICA LEGITIMADORA DEL TRACTAMENT. LA BASE JURÍDICA DEL TRACTAMENT HA DE BUSCAR-SE EN EL COMPLIMENT D'UNA OBLIGACIÓ LEGAL I EN EL COMPLIMENT D'UNA MISSIÓ D'INTERÉS PÚBLIC O EN L'EXERCICI DE PODERS PÚBLICS”

Davant els dubtes que suscita la manera d'articular el dret d'oposició de l'art. 28.2 LPACAP, l'Agència Espanyola de Protecció de Dades (AEPD) ha fet públic un document en el qual s'interpreta la redacció de la disposició final dotzena de la LOPDGD, que va modificar l'art. 28.2 LPACAP, amb l'objectiu d'establir un criteri pràctic a seguir a l'hora de definir els formularis de sol·licitud i recollida de dades utilitzades per cedents i cessionaris dels serveis de verificació i consulta en l'àmbit de l'administració. De la mateixa manera, el Ministeri d'Assumptes Econòmics i Transformació Digital ha publicat diversos documents en els quals inclou orientacions per a articular este dret.

BASE DE LEGITIMACIÓ

Quina base de legitimació ha d'utilitzar l'Administració Pública en els tractaments de dades derivades de les seues relacions amb els ciutadans que puguen incloure operacions de comunicació, consulta i verificació?

L'AEPD assumeix que, entre l'Administració - com a responsable del tractament - i el ciutadà - com a interessat -, existeix una situació de desequilibri en la qual resulta improbable que el consentiment s'haiga donat lliurement en totes les possibles circumstàncies, per la qual cosa invalida el consentiment com a base jurídica legitimadora del tractament.

La base jurídica del tractament ha de buscar-se en:

- Art. 6.1. c) del RGPD: compliment d'una obligació legal;
- Art. 6.1.e) del RGPD: compliment d'una missió d'interés públic o en l'exercici de poders públics.

I si una llei especial aplicable requereix el consentiment de l'interessat?

Si una llei especial aplicable requereix el consentiment, **totes dues bases jurídiques** (compliment d'una obligació legal i compliment d'una missió d'interés públic o en l'exercici de poders públics) **quedarien desplaçades** pel consentiment. Aquest és el cas de la cessió o comunicació de dades de naturalesa tributària, per la qual cosa quan siga necessària la consulta, la cessió o comunicació, de dades de naturalesa tributària, caldrà incloure una clàusula en la qual l'interessat autoritze la seua consulta.

***“L'EXERCICI DEL DRET D'OPOSICIÓ HA
D'ANAR ACOMPANYAT D'EXPRESSIÓ DE LA
SEUA CAUSA PERQUÈ EL RESPONSABLE
REALITZE UNA PONDERACIÓ DELS MOTIUS
AL·LEGATS, SENSE SER VÀLIDA UNA
OPOSICIÓ EN TERMES ABSOLUTS”***

I si es tracta de dades de categoria especial?

En aquest cas, per a alçar la prohibició de tractament establida en l'apartat 1 de l'article 9 del RGPD, seria necessari que la consulta de les dades fora **necessària per raons d'un interés públic essencial, definit en una llei i que contemple unes garanties específiques** d'acord amb el descrit en l'apartat 9.2 g) del RGPD

MANERA D'ARTICULAR EL DRET D'OPOSICIÓ

Com a conseqüència de l'anterior, el dret d'oposició al qual fa referència l'art. 28.2 LPACAP ha d'articular-se de la següent manera:

- L'Administració actuant haurà d'informar l'administrat de les dades que seran consultats per a la resolució del tràmit en qüestió. La informació ha de ser prou detallada per a permetre al ciutadà saber quines dades es consultaran. Per exemple: “Es consultaran les dades de residència, identitat, titulacions acadèmiques, situació de desocupació...”.
- L'Administració actuant oferirà als administrats la **possibilitat d'exercir els seus drets en matèria de protecció de dades, entre ells el d'oposició, així com els llits per a fer-ho.**
- Haurà **d'incloure's també la resta d'informació relativa al tractament de les dades de caràcter personal** (articles 13 i 14 RGPD).
- **No serà obligatòria la inclusió d'una casella o mecanisme** que permeta a l'interessat exercir el dret d'oposició de manera immediata en el propi formulari.
- L'exercici del dret d'oposició ha de ser motivat, perquè el responsable realitze una ponderació dels motius al·legats, sense ser vàlida una oposició en termes absoluts. Pel que caldrà informar el ciutadà que, en cas de considerar que no s'han de consultar les seues dades personals, haurà de justificar motivadament la seua oposició.

***“EN EL CAS QUE EL CIUTADÀ MANIFESTE
UNA OPOSICIÓ MOTIVADA, AL COSTAT
D'AQUESTA HAURÀ D'APORTAR
NECESSÀRIAMENT ELS DOCUMENTS A LA
CONSULTA DELS QUALS S'OPOSA. EN CAS
CONTRARI, NO ES PODRÀ ESTIMAR LA SEUA
SOL·LICITUD”***

- Ha d'advertir-se al ciutadà que, **en el cas que manifeste una oposició motivada, al costat d'aquesta haurà d'aportar necessàriament els documents a la consulta dels quals s'oposa** perquè l'administració actuant puga conèixer que concorren en ell els requisits establits en el procediment corresponent perquè, **en cas contrari, no es podrà estimar la seua sol·licitud.**
- Només en els casos en què, com a conseqüència de la mena de tràmit, puga ser necessària la consulta, la cessió o comunicació de dades de naturalesa tributària o d'algun altre tipus la **legislació específica del qual regule la necessitat d'un consentiment exprés per part de l'interessat, serà necessari incloure una clàusula en la qual l'interessat autoritze la seua consulta.**
- **No** cabrà l'**oposició** quan l'aportació del document s'exigisca en el marc de l'exercici de potestats sancionadores o d'inspecció.

PROPOSTA DE CLÀUSULES A INCLOURE EN ELS FORMULARIS

Com veiem, el dret d'oposició es pot articular de diferents maneres.

D'una banda, hi ha la **possibilitat que, en el mateix formulari, el ciutadà puga exercir el dret d'oposició i aportar tota la documentació justificativa requerida en el mateix moment de presentació de la sol·licitud.** Això implicaria la necessitat d'incloure, en el propi formulari, una casella o un altre mecanisme mitjançant el qual el ciutadà manifeste la seua oposició i els motius d'aquesta.

D'un altre costat, podria **no oferir-se a l'interessat la possibilitat d'exercir el dret d'oposició** en el mateix formulari, sinó mitjançant un altre llistat diferent, del qual se li proporcionaria informació (per exemple, mitjançant un tràmit en la pròpia Seu)

**"NO CABRÀ L'OPOSICIÓ QUAN L'APORTACIÓ
DEL DOCUMENT S'EXIGISCA EN EL MARC DE
L'EXERCICI DE POTESTATS SANCIONADORES
O D'INSPECCIÓ"**

Si bé totes dues opcions serien vàlides, el fet que el ciutadà pugui exercir el seu dret d'oposició en el mateix formulari podria incidir a no generar retards i ineficiències en la gestió integral del procediment.

Prenent com a base les orientacions proporcionades per l'Agència Espanyola de Protecció de Dades i el Ministeri d'Assumptes Econòmics i Transformació Digital, en el present quadern **s'ofereixen tres models de clàusules:**

OPCIÓ 1

De conformitat amb l'article 28.2 de la Llei 39/2015, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques, i a fi d'agilitar la tramitació administrativa, [RESPONSABLE TRACTAMENT] procedirà a consultar/recaptar aquells documents necessaris per a resoldre la present sol·licitud que ja es troben en la seua poder o en poder d'una altra Administració Pública. No obstant això, se li reconeix la possibilitat d'oposar-se a la consulta acompanyant la causa motivadament.

M'OPOSE Al fet que [RESPONSABLE TRACTAMENT] consulte o obtinga de l'Administració Pública corresponent els següents documents

☐ *Per exemple: Document Nacional d'Identitat*

☐ *Per exemple: Dades d'empadronament*

☐ *Per exemple: Situació de desocupació*

Expose els motius de l'oposició:

.....
.....
.....

L'oposició implica l'obligació de presentar la documentació a la consulta de la qual s'oposa

En cas de consulta de dades tributàries o uns altres la legislació de les quals ho exigisca, s'ha d'incloure el següent

AUTORITZE la consulta i/o comprovació dels següents documents:

☐ *Per exemple: Declaració de la renda.*

“NOMÉS EN ELS CASOS EN QUÈ, COM A CONSEQÜÈNCIA DE LA MENA DE TRÀMIT, PUGA SER NECESSÀRIA LA CONSULTA, LA CESSIÓ O COMUNICACIÓ DE DADES DE NATURALES TRIBUTÀRIA O D'ALGUN ALTRE TIPUS LA LEGISLACIÓ ESPECÍFICA DEL QUAL REGULE LA NECESSITAT D'UN CONSENTIMENT EXPRÉS PER PART DE L'INTERESSAT, SERÀ NECESSARI INCLOURE UNA CLÀUSULA EN LA QUAL L'INTERESSAT AUTORITZE LA SEUA CONSULTA”

Finalment, **no hem d'oblidar la inclusió de la resta d'informació relativa al tractament de les dades de caràcter personal** (articles 13 i 14 RGPD).

OPCIÓ 2

De conformitat amb l'article 28.2 de la Llei 39/2015, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques, i a fi d'agilitar la tramitació administrativa, [RESPONSABLE TRACTAMENT] procedirà a consultar/recaptar aquells documents necessaris per a resoldre la present sol·licitud que ja es troben en la seua poder o en poder d'una altra Administració Pública, en concret [Incloure llistat dades a consultar. Per ex. Document Nacional d'Identitat; Dades d'empadronament; Situació de desocupació...]. No obstant això, a continuació, se li reconeix la possibilitat d'oposar-se a la consulta acompanyant la causa motivadament.

*Jo, D^o/a ,
amb DNI m'opose a la consulta de
..... pels següents
motius:*

.....
.....
.....

L'oposició implica l'obligació de presentar la documentació a la consulta de la qual s'oposa

En cas de consulta de dades tributàries o uns altres la legislació de les quals ho exigisca, s'ha d'incloure el següent:

☐ *AUTORITZE la consulta i/o comprovació de les meues dades [tributaris o altres la legislació dels quals ho exigisca]: [detallar les dades].*

Finalment, **no hem d'oblidar la inclusió de la resta d'informació relativa al tractament de les dades de caràcter personal** (articles 13 i 14 RGPD)

**“EL FET QUE EL CIUTADÀ PUGA EXERCIR EL
SEU DRET D'OPOSICIÓ EN EL MATEIX
FORMULARI PODRIA INCIDIR A NO GENERAR
RETARDS I INEFICIÈNCIES EN LA GESTIÓ
INTEGRAL DEL PROCEDIMENT”**

OPCIÓ 3

De conformitat amb l'article 28.2 de la Llei 39/2015, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques, i a fi d'agilitar la tramitació administrativa, [RESPONSABLE TRACTAMENT] procedirà a consultar/recaptar aquells documents necessaris per a resoldre la present sol·licitud que ja es troben en la seua poder o en poder de l'Administració Pública que corresponga, en concret [Incloure llistat dades a consultar. Per ex. Document Nacional d'Identitat; Dades d'empadronament; Situació de desocupació...]. No obstant això, se li reconeix la possibilitat d'oposar-se presentant un escrit amb les dades a la consulta de les quals s'oposa i acompanyant la causa de l'oposició en [Incloure llistat. Per ex. en la Seu Electrònica/ URL/Seu física del registre, etc.].

L'oposició implica l'obligació de presentar la documentació a la consulta de la qual s'oposa.

En cas de consulta de dades tributàries o uns altres la legislació de les quals ho exigisca, s'ha d'incloure el següent:

☐ *AUTORITZE la consulta i/o comprovació de les meues dades [tributaries o altres la legislació dels quals ho exigisca]: [detallar les dades].*

Finalment, **no hem d'oblidar la inclusió de la resta d'informació relativa al tractament de les dades de caràcter personal** (articles 13 i 14 RGPD)

MATERIAL COMPLEMENTARI

- Orientacions de l'AEPD per a l'aplicació de la Disposició addicional octava i la Disposició final dotzena de la LOPDGDD. Consulta est [enllaç](#).
- Procediment d'Autorització de consultes de dades, del Ministeri d'Assumptes Econòmics i Transformació Digital. Consulta est [enllaç](#).
- Manual d'Autorització als Serveis de Verificació i Consulta de Dades de Residència, del Ministeri d'Assumptes Econòmics i Transformació Digital. Consulta est [enllaç](#).
- Dictamen núm. D18-014, de l'Agència Basca de Protecció de Dades, relatiu a la comunicació de dades tributàries a altres Administracions en la tramitació d'ajudes i subvencions. Consulta est [enllaç](#).

NOTÍCIES

- **L'Agència Espanyola de Protecció de Dades (AEPD) publica una guia per a facilitar l'aplicació pràctica de la protecció de dades per defecte.** La Guia ofereix als Delegats de Protecció de Dades i als departaments que s'encarreguen del disseny, selecció, desenvolupament, desplegament i ús d'aplicacions i serveis dins de l'entitat responsable del tractament, una visió pràctica per a ajudar a aplicar aquest principi als tractaments de dades seguint el que s'estableix en el Reglament General de Protecció de Dades i en les directrius adoptades pel Comitè Europeu de Protecció de Dades. Consulta la guia en [aquest enllaç](#).
- **L'AEPD archiva actuacions respecte a l'aplicació mòbil posada en marxa per la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública de la Generalitat Valenciana desenvolupada amb motiu de la Covid-19.** L'aplicació mòbil GVA Coronavirus es tracta d'una aplicació oficial de la Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública Valenciana, desenvolupada per a poder sol·licitar cita en el centre de salut en cas de presentar símptomes clínics compatibles amb COVID19. L'AEPD analitza en la present Resolució la licitud del tractament, així com els principis de finalitat, minimització, limitació del termini de conservació, integritat i confidencialitat. Consulta la Resolució en [aquest enllaç](#).
- **L'AEPD presenta 'Comunica-Bretxa RGPD', eina gratuïta d'ajuda per als responsables de tractament en la presa de decisions davant l'obligació de comunicar una violació de seguretat de dades als interessats.** Comunica-Bretxa RGPD és un recurs perquè qualsevol organització, responsable d'un tractament de dades personals, pugui valorar l'obligació d'informar les persones físiques afectades per una bretxa de seguretat de les dades personals, tal com estableix l'article 34 del Reglament General de Protecció de Dades. Consulta l'eina en [aquest enllaç](#).